

Notă informativă
a proiectului Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar

1. Denumirea autorului
Proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite
Proiectul dat vine întru executarea acțiunii 4.13 din Planul de Acțiuni a Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.90/2023. Prezentul proiect are drept scop asigurarea inofensivității și calității produselor alimentare și garantarea consumatorilor produse alimentare, prin responsabilizarea operatorilor din domeniul alimentar, perfecționarea cadrului normativ național privind controalele oficiale. Asigurarea aplicării și respectării legislației în domeniul de competență al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor; Organizarea activităților sanitar-veterinare, și a activităților ce țin de siguranța alimentelor Protecția animalelor prevenirea transmiterii de boli de la animale la om, siguranța alimentelor destinate consumului uman, salubritatea furajelor pentru animale, în raport cu creșterea animalelor, monitorizarea, notificarea și controlul bolilor și a trasabilității animalelor; Asigurarea siguranței alimentelor, de la producerea materiilor prime până la distribuirea alimentelor către consumator și asigurarea unui nivel înalt de protecție a vieții și sănătății umane bazat pe analiza riscului; Protejarea intereselor consumatorilor incluzând aspecte referitoare la sistemul de relații creat în cadrul pieței, generat de confruntarea consumului de alimente oferite de producător. Acest proiect stabilește cadrul normativ pentru efectuarea controalelor oficiale vizând animalele, plantele și mărfurile care intră în Republica Moldova din alte țări, în vederea protejării sănătății umane, animale și a plantelor, a bunăstării animalelor și, în ceea ce privește organisme modificate genetic (OMG) și produsele de protecție a plantelor, protecția mediului. Prin aprobarea proiectului se va perfecționa sistemul de control în domeniul agroalimentar conform practicilor UE.
3. Descrierea gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene
Proiectul este elaborat ca urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014. Prevederile acestui proiect de lege transpune Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și

bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, (CE) nr. 1107/2009, (UE) nr. 1151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (**Regulamentul privind controalele oficiale**)

Gradul de compatibilitate a actelor UE cu proiectul în cauză este reflectat în tabelul de concordanță elaborat conform prevederilor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1171/2018.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect stabilește un cadru legislativ unic pentru organizarea controalelor oficiale în vederea verificării conformității cu legislația Uniunii pe întreg lanțul agroalimentar. Legislația Uniunii Europene care este transpusă prin prezentul proiect prevede cerințe detaliate care trebuie respectate și care impun competențe speciale și mijloace specifice pentru efectuarea controalelor oficiale. Principalele prevederi ale proiectului dat vizează:

Proiectul de lege se va aplica controalelor oficiale efectuate pentru verificarea conformității în vederea aplicării legislației în domeniile referitoare la:

1) alimente și siguranța alimentelor, integritatea și salubritatea în orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a alimentelor, inclusiv normele care vizează asigurarea practicilor corecte în domeniul comerțului și protejarea intereselor și informațiilor consumatorilor, precum și fabricarea și utilizarea materialelor și a obiectelor destinate să vină în contact cu alimentele;

2) diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic (OMG) pentru producerea de alimente și furaje;

3) furaje și siguranța furajelor, în orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a furajelor și de utilizare a acestora, inclusiv normele care să asigure practici corecte în domeniul comerțului și să protejeze sănătatea, interesele și informațiile consumatorilor;

4) cerințele cu privire la sănătatea animalelor;

5) prevenirea și minimizarea riscurilor pentru sănătatea umană și a animalelor determinate de subprodusele de origine animală și produsele derivate;

6) cerințele cu privire la bunăstarea animalelor;

7) măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor;

8) cerințele privind introducerea pe piață și utilizarea produselor de protecție a plantelor și utilizarea durabilă a pesticidelor, cu excepția echipamentelor de aplicare a pesticidelor;

9) producția ecologică și etichetarea produselor ecologice;

10) utilizarea și etichetarea denumirilor de origine protejate, a indicațiilor geografice protejate și a specialităților tradiționale garantate.

Principalele prevederi ale proiectului dat vizează:

dispozițiile existente privind o a doua expertiză, astfel încât acest drept să fie aplicabil numai în cazul controalelor oficiale și să includă întotdeauna o analiză a documentelor referitoare la eșantionare, efectuarea de analize, testarea sau diagnosticarea de către un alt expert și, atunci când acest lucru este relevant și fezabil din punct de vedere tehnic, un număr suficient de alte eșantioane oferite operatorului în vederea efectuării unei alte expertize sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, o altă analiză, testare sau diagnosticare efectuate pe eșantionul existent.

Cerințele privind metodele de eșantionare, de analizare, testare și diagnosticare de laborator vor deveni aplicabile controalelor oficiale și altor activități oficiale în toate sectoarele vizate prin regulament (de exemplu, activitățile de supraveghere, monitorizare și investigare în sectoarele sănătatea plantelor și a animalelor).

Acreditarea în conformitate cu EN ISO/IEC 17025 privind „Cerințele generale referitoare la competența laboratoarelor de testare și etalonare” va rămâne o condiție obligatorie pentru desemnarea laboratoarelor oficiale. În această privință, se va clarifica faptul că domeniul acreditării include toate metodele utilizate de laborator pentru analizare, testare sau diagnosticare atunci când funcționează ca un laborator oficial (cu excepția cazurilor care urmează să fie identificate în mod specific prin legislație secundară – de exemplu, în sectorul sănătății plantelor – în care domeniul de aplicare al acreditării ar putea fi limitat la metodele de analizare, testare sau diagnosticare care sunt cele mai semnificative și mai reprezentative). Includerea sănătății plantelor în domeniul de aplicare al regulamentului va însemna că laboratoarele oficiale care efectuează analize, teste sau diagnostici în acest sector vor trebui să fie acreditate în conformitate cu EN ISO/IEC 17025.

Prevederile ce țin de controalele oficiale privind introducerea de hrană pentru animale și produse alimentare provenind din alte țări vor fi reformulate în vederea creării unui set comun de norme aplicabile tuturor controalelor efectuate asupra animalelor și mărfurilor care intră în RM.

Autoritatea competentă va fi abilitată să modifice categoriile menționate mai sus și să stabilească o listă detaliată a animalelor și a mărfurilor specifice care ar trebui supuse controalelor (inclusiv codurile NC respective). De asemenea, autoritatea competentă va avea competența de a defini cazurile și condițiile în care animalele și mărfurile pot fi exceptate de la aceste controale.

Se va institui un document sanitar comun de intrare (DSCI), care va fi reglementat prin norme bazate pe practicile actuale. DSCI va fi utilizat de către operatori pentru notificarea prealabilă obligatorie privind sosirea transporturilor de animale și mărfuri, precum și de către autoritățile competente pentru a

înregistra controalele asupra transporturilor respective și toate deciziile luate. Autoritatea competentă este împuternicită să stabilească formatul DSCI, modalitățile de utilizare a acestuia, precum și cerințele minime de timp privind notificarea prealabilă a transporturilor la punctele de inspecție la frontieră.

5. Fundamentarea economico-financiară

Prevederile prezentului proiect stabilește costuri de conformare din partea operatorilor din domeniul alimentar în privința efectuării a 2 expertiză de laborator. De asemenea, în cazul în care există un litigiu între autoritatea competentă și operatori, pe baza celei de a doua expertize menționate operatorii pot solicita, pe costul propriu, examinarea documentelor analizei, testării sau diagnosticării inițiale și, după caz, efectuarea unei alte analize, testări sau diagnosticări de către un alt laborator oficial.

Achitarea taxelor pentru serviciile acordate de către laboratoarele de referință se vor efectua conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr.994/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către instituțiile publice „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/nealcoolice și a produselor conservate”, „Laboratorul central fitosanitar” și „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, a Nomenclatorului serviciilor prestate și a tarifelor la acestea.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prevederile Legii nr.50/2013 stabilește regulile generale privind modul de efectuare a controalelor oficiale în vederea verificării conformității cu normele referitoare la:

a) prevenirea, eliminarea sau reducerea până la niveluri admisibile a riscurilor pentru sănătatea umană și cea animală, fie direct, fie prin intermediul condițiilor de mediu;

b) garantarea unor practici corecte în comerțul cu hrană pentru animale și cu produse alimentare și protejarea intereselor consumatorilor, inclusiv etichetarea hranei pentru animale și a produselor alimentare și alte forme de informare a consumatorilor.

Ca urmare constatăm că actualmente controlul oficial în domeniul agroalimentar este reglementat segmentat printr-un șir de acte normative pe diferite sectoare animal, nonanimal, producție ecologică, organisme modificate genetic etc. dintre care menționăm:

- Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară;
- Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor;
- Legea nr.231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor;
- Legea nr. 119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar;
- Legea nr.296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare;
- Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;

- Legea nr.66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate;
- Legea nr. 119/2004 privind produsele de uz fitosanitar și fertilizanților;
- Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară;
- Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică;
- Legea nr.152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic.

În acest context, menționăm și necesitatea modificării Legii nr.131/2012 privind controlul de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător prin ajustarea prevederilor ce țin de frecvența controalelor, măsuri restrictive etc. Astfel, ca urmare a aprobării prezentului proiect de lege se va iniția modificarea Legii nr.131/2012.

Ca urmare aprobării prezentului proiect vor fi abrogate prevederile Legii nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Întru respectarea articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional Anunțul de inițiere a elaborării proiectului urmează a fi plasat pe pagina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și pe pagina web <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-controalele-oficiale-in-domeniul-agroalimentar/10423> www.particip.gov.md.

A fost stabilită perioada de înaintare a propunerilor și recomandărilor pe marginea proiectului de lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar începând cu data de 03 mai 2023 până pe data de 18 mai 2023.

La fel, în conformitate cu art.5 și 9 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și a pct.11 subpct.3), din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.23/2019, Anunțul privind inițierea consultărilor publice asupra Analiza Impactului de Reglementare a proiectului Lege privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar a fost plasată pe pagina <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-controalele-oficiale-in-domeniul-agroalimentar/10423>

8. Expertiza grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezentul proiect conține prevederi ce reglementează activitatea de întreprinzător și conform art.25 alin.(2) din Legea nr.100/2017 și a art.13 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, a fost elaborată Analiza Impactului de Reglementare a proiectului în cauză, care a fost supusă expertizei Grupului de lucru al Comisiei

de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, din data de 13.06.2023 și și susținută cu luarea în considerare a obiecțiilor și recomandărilor conform Procesului verbal nr.23 din 13.06.2023.

Ministru

Vladimir BOLEA